

"ТІ" АВТО КӨЛІГІН ЕРІКТІ БІРЛЕСІП САҚТАНДЫРУ ЖӨНІНДЕГІ САҚТАНДЫРУ ЕРЕЖЕСІ

1. Жалпы ережелер

1.1. Осы сақтандыру ережелері (бұдан әрі - "Шарттар") "ТІ" автомобиль көлігін ерікті бірлесіп сақтандыруға қатысты әзірленді. Шарттарда айтылмаған ережелер авто көлігін ерікті сақтандыру Полисімен (бұдан әрі - Полис) және Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасымен реттеледі.

1.2. Сақтандыру шарты Сақтанушымен Сақтандыруға өтініш негізінде, осы шарттарға қосылу Шарты болып табылатын соңғы Полисті беру жолымен жасалады. Шарттар мен Полис арасындағы айырмашылықтар болған жағдайда, соңғысының шарттары басым болады.

1.3. Полис, оған қол қойылған күннен бастап 12 ай мерзімге, не Полисте көрсетілген кез келген басқа кезеңге бекітіледі.

1.4. Егер Полисте өзгеше көзделмесе, сақтандырудың қамтылуы Қазақстан Республикасының аумағында қолданылады.

1.5. Сақтандыру объектісі Сақтанушының (сақтандырылушының, пайда алушының) сақтандыру өтінішінде және Полисте көрсетілген көлік құралын иеленуге, пайдалануға және оған билік етуге байланысты мүліктік мүдделері болып табылады.

2. Полисте қолданылатын негізгі анықтамалар мен терминдер:

Сақтандырушы(лар) - осы Шарт бойынша сақтандыруды жүзеге асыратын және Полисте көрсетілген ұйым(дар). Сақтандырушы(лар) терминін жекеше де, көпше түрде де қолдану Полисте көрсетілген барлық сақтандырушыларға шарттың бір жағы ретінде қатысты;

Брокер - Сақтандырушының функцияларын жүзеге асыратын, Сақтандырушының атынан бірлесіп сақтандыру шарттарын жасасатын және қол қоятын, Сақтандырушының атынан бірлесіп сақтандыру шарттары бойынша шығындарды реттеуге және келісуге байланысты іс-шараларды жүзеге асыратын заңды тұлға

Сақтандыру сомасы-сақтандыру объектісі сақтандырылған және сақтандыру жағдайы басталған кезде Сақтандырушының жауапкершілігінің шекті көлемін білдіретін ақша сомасы. Сақтандыру сомасын қалпына келтіру-сақтандыру сомасы сақтандыру төлемі жүзеге асырылғаннан кейін оның толық мөлшеріне дейін қалпына келтіруге жататын Полистің шарты.

Сақтандыру жағдайы-ол басталуымен сақтандыру шарты сақтандыру төлемдерін жүзеге асыруды көздейтін оқиға. Сақтандыру жағдайлары ретінде танылған оқиғалар кез келген күтпеген және болжанбайтын оқиғалар деп танылады

КҚ- бұл Полисте көрсетілген көлік құралы.

КҚ-н жоғалту-сақтандырушы немесе тиісті лицензиясы бар тәуелсіз сарапшы қалпына келтіруді жөндеудің орынсыздығын анықтаған немесе қалпына келтіруді жөндеу құны сақтандыру сомасының 80% - дан астамын (толық жойылу)құраған залал келтіру, КҚ-н айдап әкету, немесе ұрлау;

Франшиза-сақтандырушыны белгілі бір мөлшерден аспайтын залалды өтеуден босату. Франшиза сақтандыру сомасының пайызы түрінде не абсолютті мөлшерде белгіленеді. Шартсыз франшиза кезінде залал барлық жағдайларда франшизаның белгіленген мөлшерін шегергенде өтеледі.

Прогрессивті франшиза - Полисте көрсетілген франшизаның мөлшері

КҚ-ның ішінара зақымдануы Сақтанушыда мәлімделген сақтандыру оқиғасы басталған күннің алдындағы күнтізбелік 12 (он екі) ай ішінде КҚ Полисі бойынша сақтандырылушымен сақтандыру жағдайлары болған және осы немесе сақтандырушымен жасалған кез келген басқа сақтандыру шарты шеңберінде сақтандыру төлемі жүзеге асырылған (төлеуге жататын) жағдайларда ұлғаятын шарт. Алайда, бұл шарт Қазақстан Республикасының заңнамасында көзделген тәртіппен үшінші тұлғалардың кінәсі белгіленген ЖКО қаупіне қолданылмайды.

3. Сақтандыру жағдайларынан ерекшеліктер және сақтандыруға шектеулер

1. Сақтандыру келесі жағдайда өтелмейді:

- КҚ-на орнатылған, оның зауыттық жиынтығына кірмейтін қосымша

немесе ресми дилерлік орталықтан тыс сатып алынған және орнатылғанмжабдықтар мен бөлшектер;

- доңғалақ қақпақтарын, фирмалық белгілерді, эмблемаларды, шыны тазалағыштарды, антенналарды және беткі/сыртқы бөлігінде қосымша орнатылған өзге де жабдықтарды ұрлау;
- лак-бояу жабынының, сондай-ақ КҚ пайдалану процесінде табиғи түрде туындайтын сақтандырылған КҚ хромдалған (хром-никель) бөлшектерінің зақымдануы (сызаттар, жарықтар), сондай-ақ жарықтар пайда болмай қалыптасқан, алдыңғы шыныдағы сызаттар.

2. Төменгі жағдайда сақтандыру жағдайы болып табылмайды және сақтандыру төлемі жүзеге асырылмайды:

- 1) сақтандыру жағдайының нәтижесінде көрсетілген зақымдардың туындауын қоспағанда, пайдалану барысында тоттану, механикалық ақау және (немесе) сыну;
- 2) кабинада, салонда, жүк салғышта немесе шанақта тасымалданатын жүктер немесе жануарлар арқылы жасалған зақымдар;
- 3) конкурстарда, бәс тігуде, спорттық іс-шараларда, оқу мақсатында, такси ретінде, сондай-ақ лизингке немесе мүліктік жалдауға берілген жағдайда ТҚ-ны пайдалану;
- 4) зауыттық зақым немесе зауыттық зақым қаупін көрсету нәтижесінде КҚ-ның басқа бөліктеріне келтірілген залалды қоспағанда, зауыттық зақымға байланысты салдарлар/оқиғалар;
- 5) Сақтанушының (сақтандырылушының) немесе пайда алушының тікелей себеп-салдарындағы қасақана іс-әрекеттері сақтандыру жағдайымен байланыс;
- 6) тыйым салудың себебіне байланысты емес тәуекел нәтижесінде орын алған сақтандыру жағдайының салдарынан КҚ зақымдану және (немесе) жоғалу жағдайларын қоспағанда, қоршалған және (немесе) арнайы белгілермен (белгілермен) белгіленген аумаққа (құрылыс алаңдары, сел қауіпті учаскелер және т. б.) кіруге немесе тұруға тыйым салу туралы ескертуді бұзу;
- 7) сақтандырылған КҚ-н онда (бірге немесе жеке) қалдырылған кілттермен және (немесе) дабылды басқару пульттерімен бірге айдап әкету, ұрлау

3. Сақтандырушының сақтандыру төлемін жүзеге асырудан бас тартуы үшін мыналар негіз болып табылады:

- 1) егер Сақтанушы Полистің "ерекше шарттары" жолында көрсетілген жағдайларды қоспағанда, сақтандыру оқиғасы (сақтандыру жағдайы) орнынан қашып кетсе;
- 2) егер Сақтанушы сақтандыру жағдайының басталу фактісін растайтын құжаттар мен мәліметтерді ұсынбаса және / немесе келтірілген зиянның мөлшерін немесе көрінеу жалған мәліметтерді ұсынған болса;
- 3) Сақтанушы (сақтандырылушы) жоғары дәрежелі мас күйінде КҚ басқару;
- 4) Сақтанушының сақтандыру жағдайынан шығынды азайту жөнінде шараларды қасақана қабылдамауы;
- 5) Сақтанушының (сақтандырылушының, пайда алушының) сақтандырушыға сақтандыру жағдайының басталу мән-жайларын тергеп-тексеруге және келтірілген залалдың мөлшерін белгілеуге кедергі келтіруі;
- 6) егер Сақтанушы (сақтандырылушы) сақтандырушыға КҚ-н, зақымдалған КҚ-н немесе КҚ-ның қалдықтарын, оның ішінде бүлінген бөлшектерді, детальдар мен керек-жарақтарды, қосымша жабдықтарды немесе олардан қалған қалдықтарды, олар толығымен жойылуы мүмкін жағдайларды қоспағанда, тексеруге мүмкіндік бермесе;
- 7) Сақтанушының (сақтандырылушының) сақтандыру жағдайының басталуына жауапты тұлғаға өзінің талап ету құқығынан бас тартуы, сол сияқты құқықтың сақтандырушыға өтуі (не аталған тұлғаға талап ету құқығын іске асыру) үшін қажетті құжаттарды беруден бас тартуы;
- 8) Сақтанушының (сақтандырылушының) техникалық ақаулы КҚ-н пайдалануы, сондай - ақ оны дайындаушы зауыттың регламентіне сәйкес немесе мемлекеттік уәкілетті орган бекіткен КҚ-н пайдалануға тыйым салынатын ақаулар мен шарттардың тізбесіне сәйкес оны мақсатсыз және (немесе) пайдалану қағидаларын бұза отырып пайдалануы;
- 9) сақтандырылушы өзінің қатысуымен КҚ басқаруын берген адамдарды қоспағанда, сақтандыру жағдайы басталған кезде КҚ басқармасы сақтандырылмаған немесе КҚ басқару құқығы жоқ тұлға айдауы.

4. КҚ салдарынан келтірілген залал өтелуге жатпайды:

- 1) Сақтандырылушының білімімен сапасыз немесе техникалық талаптарға сәйкес келмейтін жанар-жағармай және өзге де сұйықтықтарды, материалдарды, жекелеген элементтерді, тораптарды, агрегаттар мен бөлшектерді пайдалану;

- 2) Сақтанушы құрамдардың тиісті сапасыздығы туралы білмеген жағдайларды қоспағанда, бөлшектерді лак-бояу немесе өзге де жабу сапасының өзгеруіне әкеп соққан жуу және арнайы құрамдарды жуу немесе химиялық тазалау кезінде қолдану;
- 3) Қазақстан Республикасының заңнамасында айқындалатын құзыретті органдардың рұқсатынсыз (егер мұндай рұқсат қажет болса) көлікті айдау, тежегіш жүйесі, электрмен жабдықтау жүйесі, отын жүйесі, доңғалақ дискілері, автошинелер, қуат агрегаттары, жүріс бөлігі және т.б. оның конструкциясына енгізілген өзгерістермен КҚ-н пайдалану ;
- 4) жүргізушісіз көлік құралының өздігінен қозғалысы;
- 5) өндіруші зауыт немесе ресми дилерлік орталық көздемеген қосымша жабдықты орнату нәтижесінде пайда болған өрт.
- 6) егер КҚ өртінің себебі осы сақтандыру шарттарының 6-тармағының б) тармақшасына сәйкес Полиске енгізілмеген, оған орнатылған газ баллонды жабдық салдарынан өрт орын алған болып табылса,
5. Егер Полисте өзгеше көзделмесе, сақтандыру төлемінің сомасына КҚ-ның зауыттық бояуынан, сондай-ақ сақтандырылған КҚ корпусына салынған аэрография элементтерінің және дайындаушы зауытта көзделмеген жапсырмалардың құны енгізілмейді.

4. Тараптардың құқықтары мен міндеттері

6. Сақтанушы құқылы:

- 1) сақтандырушыдан сақтандыру шарттарын түсіндіруді талап етуге;
- 2) Полис жоғалған жағдайда оның телнұсқасын алуға;
- 3) Полис шарттарына сәйкес Полисті мерзімінен бұрын бұзуға;
- 4) Полисте көзделген жағдайларда сақтандыру төлемін алуға;
- 5) Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен Сақтандырушының сақтандыру төлемін жүзеге асырудан бас тарту немесе оның мөлшерін азайту туралы шешіміне дау айтуға;
- 6) Полисте белгіленген сақтандыру сомасының 0,25% мөлшерінде Сақтандырушыға сақтандыру сыйлықақысын қосымша төлеуді жүзеге асыра отырып, КҚ-на газ баллонды жабдық орнатуға. Полиске өзгерістер енгізу Полисте белгіленген тәртіппен жүзеге асырылады.

7. Сақтанушы (сақтандырылған) міндетті:

- 1) сақтандыру сыйлықақысын Полисте белгіленген мөлшерде, тәртіппен және мерзімде төлеуге;
- 2) ЖКО басталған кезде жол полициясы қызметкерлері жолдаған жағдайда психоактивтік затты пайдалану фактісін және мас болу жай-күйін анықтау үшін ЖКО жасалған сәттен бастап 8 (сегіз) сағаттан кешіктірмей медициналық куәландырудан өтуге;
- 3) өрт қауіпсіздігі, техника қауіпсіздігі ережелері мен нормаларын, пайдалану және техникалық ережелерді сақтау қызмет көрсету, тасымалдау ережелері, жол қозғалысы ережелері, сақтандырылған КҚ-ның сақталуын қамтамасыз ету;
- 4) сақтандыру жағдайының басталуына жауапты тұлғаға талап ету құқығын сақтандырушыға көшуді қамтамасыз етуге;
- 5) сақтандырушыны сақтандыру жағдайы нәтижесінде келтірілген залалдың қандай да бір өтемін (өтемақысын) үшінші тұлғалардан алғаны туралы дереу жазбаша хабардар етуге;
- 6) Сақтандырушының талабы бойынша КҚ жөндеу аяқталғаннан кейін күнтізбелік 15 (он бес) күн ішінде Сақтандырушыға немесе ол көрсеткен тұлғаға құны залал мөлшеріне енгізілген сақтандыру жағдайы шеңберінде Сақтандырушы ауыстыруға жататын деп танылған ауыстырылатын бөлшектерді, тораптар мен агрегаттарды беруді қамтамасыз етуге. Бұл ретте Сақтандырушыға немесе ол көрсеткен тұлғаға құны залал мөлшеріне енгізілген сақтандыру жағдайы шеңберінде Сақтандырушы ауыстыруға тиіс деп танылған ауыстырылатын бөлшектерді, тораптар мен агрегаттарды бергенге дейін олардың өзгеріссіз түрде сақталуын қамтамасыз етуге;
- 7) сақтандыру сомасы мөлшерінде сақтандыру төлемін жүзеге асыру туралы шешім қабылдаған кезде Сақтандырушының пайдасына сақтандырылған КҚ-на өз құқықтарынан бас тарту (франшизаны ескере отырып); сақтандырылған КҚ-н Сақтандырушыға сақтандыру жағдайынан кейін (тәуелсіз бағалау компаниясы КҚ-н бағалауды жүргізген кезде) Сақтандырушыға берген сәтіне дейін оның сақталуын қамтамасыз етуге;
- 8) КҚ-н есептен шығаруды, оған ауыртпалықтарды (бар болса) қамтамасыз етуге және КҚ мен оған құжаттарды, кілттердің барлық жиынтығын және КҚ-дан мемлекеттік тіркеу нөмірлерін

Сақтандырушының немесе ол көрсеткен тұлғаның меншігіне сақтандыру төлемі жүзеге асырылған күннен бастап күнтізбелік 14 (он төрт) күн ішінде беруді қамтамасыз етуге;

9) Полисте, осы шарттарда және Қазақстан Республикасының заңнамасында көзделген өзге де міндеттер.

8. Сақтандырушы құқылы:

1) Полис жасасу кезінде КҚ тексеруге және бағалау жүргізуге, Сақтанушыдан сақтандыру тәуекелін бағалау үшін қажетті мәліметтерді ұсынуды талап етуге;

2) Полистің қолданылуы барысында сақтандырылған КҚ-дың жай-күйін, сондай-ақ Полисті жасасу кезінде Сақтанушы хабарлаған мәліметтердің дұрыстығын тексеруге;

3) психоактивті затты қолдану фактісін және мас күйін анықтау үшін сақтандырылған тұлғаның медициналық куәландырудан өтуін талап етуге;

4) сақтандыру жағдайының басталу себептері мен мән-жайларын дербес тергеп-тексеруге және келтірілген залалдың мөлшерін белгілеуге, тиісті мемлекеттік органдар мен ұйымдардан сақтандыру жағдайының басталу фактісін және Сақтанушыға келтірілген зиянның мөлшерін растайтын құжаттарды сұратуға;

5) келтірілген зиянның мөлшерін айқындау және залалды дилерлік орталықтың тиісті қорытындысы негізінде бағалау жүргізуге;

6) КҚ жөндеу аяқталғаннан кейін Сақтанушыдан (Сақтандырылушыдан) құны залал мөлшеріне енгізілген сақтандыру жағдайы шеңберінде Сақтандырушы ауыстыруға тиіс деп таныған ауыстырылатын бөлшектерді, тораптар мен агрегаттарды Сақтандырушыға немесе ол көрсеткен тұлғаға беруді қамтамасыз етуді талап етуге;

7) осы сақтандыру шарттарының 8-тармағының б) тармақшасында көзделген Сақтандырушының талабы шеңберінде Сақтанушы (сақтандырылушы) ұсынбаған бөлшектердің құны сақтандыру төлемінің сомасынан шегеруге;

8) Сақтанушының сақтандыру объектісіне қатысты мүдделерін оның атынан және оның тапсырмасы бойынша сотта және өзге де мемлекеттік органдарда білдіруге;

9) Полисте немесе Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасында көзделген жағдайларда сақтандыру төлемін жасаудан бас тартуға;

10) Сақтанушы сақтандыру сыйлықақысын Полисте белгіленген мерзімде төлемеген жағдайда, Полисті біржақты тәртіппен бұзуға. Бұл ретте Сақтандырушының міндеттемелері сыйлықақы төлеу жөніндегі міндеттеме орындалмаған кезден бастап тоқтатылады;

11) Полисте белгіленген франшизаны шегергендегі сақтандыру сомасы мөлшерінде сақтандыру төлемін жүзеге асырған жағдайда Сақтанушының Сақтандырушының (не сақтандырушы көрсеткен тұлғаның) пайдасына сақтандырылған КҚ-на өз құқықтарынан бас тартуын талап етуге;

12) Сақтанушы (сақтандырылушы, пайда алушы) сақтандыру шарттарының 7-тармағы б) тармақшасындағы талаптарын орындамаған немесе тиісінше орындамаған жағдайда, сақталмаған және/немесе Сақтандырушыға берілмеген бөлшектерді ауыстыру үшін төленген сақтандыру төлемінің бір бөлігін қайтаруды талап етеді. Бұл ретте сақтандыру төлемінің бір бөлігін қайтару сомасы сақтандыру төлемінің тиісті бөлігі төленген жаңа бөлшектердің бағалары бойынша айқындалады.

9. Сақтандырушы міндетті:

1) сақтанушыны сақтандыру шарттарымен таныстыру, оның Полистен туындайтын құқықтары мен міндеттерін түсіндіру, Сақтанушыға оларды Сақтандырушылардың сайттарында орналастыру арқылы ережелер мен осы шарттарды ұсынуға;

2) Полис жоғалған жағдайда оның телнұсқасын беруге;

3) сақтандыру жағдайы басталған кезде Полисте белгіленген мөлшерде, тәртіппен және мерзімде сақтандыру төлемін жүргізуге;

4) сақтандыру сомасы мөлшерінде сақтандыру төлемін жүзеге асырған жағдайда (франшизаны ескере отырып) КҚ-н Сақтандырушының немесе ол көрсеткен тұлғаның меншігіне мүлкі сақтандыру төлемі жүзеге асырылған күннен бастап күнтізбелік 14 (он төрт) күн ішінде қабылдауға;

5) сақтандыру жағдайы шеңберінде ауыстыруға жататын бөлшектерді, тораптарды және агрегаттарды ауыстырғаннан кейін күнтізбелік 15 (он бес) күн ішінде оларды шешіп алуға;

6) сақтандыру құпиясын қамтамасыз етуге;

7) Полисте және Қазақстан Республикасының заңнамасында көзделген өзге де міндеттер.

5. Сақтандыру тәуекелінің ұлғаюы

10. Полистің қолданылу кезеңінде Сақтанушы (сақтандырылушы) дереу, бірақ кез келген жағдайда 5 (бес) жұмыс күнінен кешіктірмей сақтандырушыға Полис жасасу кезінде сақтандырушыға хабарланған мән-жайлардағы өзіне белгілі болған елеулі өзгерістер туралы, егер бұл өзгерістер сақтандыру тәуекелінің ұлғаюына әсер етуі мүмкін болса, жазбаша хабарлауға міндетті.

11. Маңызды, кез-келген жағдайда, келесі өзгерістер танылады:

1) жол полициясы органдарында тіркеуді талап ететін жабдықты монтаждауды немесе бөлшектеуді, нөмірлік агрегаттарды (шанақты, қозғалтқышты, БАҚ) ауыстыруды қоса алғанда, КҚ-н қайта жабдықтау немесе қайта жарақтандыру;

2) КҚ-на газ баллонды жабдықты орнату;

3) Полисте көрсетілген мәліметтердің өзгеруі.

12. Сақтандыру тәуекелінің ұлғаюына әкеп соғатын мән-жайлар туралы хабардар етілген Сақтандырушы, осы сақтандыру шарттарының 33-тармағында белгіленген тәртіппен Полисті мерзімінен бұрын бұзуды талап етуге құқылы.

6. Сақтандыру жағдайы басталған кездегі тараптардың өзара қарым-қатынасы

13. Сақтандыру жағдайы басталған кезде сақтанушы (сақтандырылушы) міндеттері:

1) Полисте көрсетілген телефон нөмірлері бойынша апаттық комиссарды оқиға орнына дереу шақыру; Егер Сақтанушының дәлелді себептермен аталған әрекеттерді орындау мүмкіндігі болмаса, ол егер авариялық комиссар оқиға орнына 60 минут ішінде келмесе, Сақтанушы 3 (үш) жұмыс күнінен кешіктірмей Сақтандырушыға сақтандыру жағдайының (оқиғаның) басталғаны туралы Полисте көрсетілген телефондар арқылы не жазбаша өтініш беру не интернет-ресурс арқылы өтініш беру жолымен хабарлауға міндетті.

2) ықтимал шығындарды алдын алу немесе азайту үшін қазіргі жағдайда ақылға қонымды және қол жетімді шараларды қабылдау;

3) Полистің "ерекше шарттары" жолында көзделген жағдайларды қоспағанда, сақтандыру жағдайының басталғаны туралы тиісті органдар мен ұйымдарға, олардың құзыретіне сүйене отырып (ішкі істер органдарының бөлімшелеріне), өртке қарсы қызмет органдарына, жедел медициналық көмек қызметіне, авариялық қызметтерге) дереу хабарлау;

4) көлік құралын сақтандыру жағдайынан кейін болған жағдайда сақтау және Сақтандырушыға келтірілген зиянды тексеру және (немесе) бағалау мүмкіндігін беру;

5) Сақтандырушыға зақымдалған көлік құралын, сондай-ақ зақымдалған бөлшектерді, жабдықтарды, керек-жарақтарды немесе оның қалдықтарын көрсету.

6) Сақтандырушыға сақтандыру жағдайының басталу дерегін, себептері мен мән-жайларын растайтын құжаттарды, сондай-ақ Сақтандырушының зиян келтіргені үшін кінәлі адамға талап ету құқығын қамтамасыз ететін құжаттарды ұсыну.

14. Кездейсоқ сыртқы механикалық әсер ету, химиялық заттардың және (немесе) жоғары температураның әсерінен КҚ зақымданған кезде, егер мемлекеттік құзыретті органның өкілі оқиғаны ресімдеу мүмкін болмаса, Сақтанушы сақтандыру жағдайын ресімдеу үшін Сақтандырушының өкілін сақтандыру жағдайының орнына шақыруға және/немесе КҚ зақымдану дерегін фото (видео) тіркеуді жүзеге асыра отырып, Сақтандырушының нұсқауларын орындауға міндетті.

7. Сақтандыру төлемін жүзеге асырудың тәртібі мен мерзімі

15. Сақтандыру төлемін Сақтандырушы Полисте көрсетілген шартсыз шегерімді шегере отырып, сақтандыру сомасы шегінде жүзеге асырады және Сақтанушы (сақтандырылушы) сақтандыру жағдайының басталуы нәтижесінде келтірген нақты залал мөлшерінен аспауы тиіс. КҚ-на келтірілген нақты залалдың мөлшері дилерлік орталықтың шоты негізінде есептеледі.

16. Пайда болған сақтандыру жағдайы бойынша сақтандыру төлемін алу үшін Сақтанушы (пайда алушы) Сақтандырушыға мынадай құжаттарды ұсынуы қажет:

1) сақтандыру жағдайы (оқиғасы) туралы жазбаша өтініш;

2) зиянның мөлшерін растайтын құжаттар;

3) Сақтанушының (сақтандырылушының) сақтандыру жағдайы басталған кезде залалдарды болдырмау немесе азайту мақсатында шеккен шығыстарын растайтын құжаттар (олар болған кезде);

- 4) көлік құралын тіркеу туралы куәліктің көшірмесі; көлік құралын басқару құқығын растайтын құжаттар; сақтандыру жағдайы басталған кезде көлік құралын басқаратын адамның жүргізуші куәлігінің көшірмесі; сақтандыру компаниясында іс жүргізу құқығына сенімхат (қажет болған жағдайда);
- 5) сақтандыру жағдайының дерегі мен мән-жайларын растайтын құзыретті органдардың құжаттары:
- а) өрт, жарылыс, өздігінен жану, дүлей зілзалалар - өртке қарсы қадағалау органдарының немесе тергеу органдарының құжаттары (өрт туралы актіні, өрттің себептері туралы өрт техникалық сараптамасының қорытындысын және т. б. қоса алғанда); гидрометеорологиялық немесе сейсмологиялық қызметтердің, ТЖ жөніндегі агенттіктің немесе басқа да құзыретті органдардың құжаттары;
- б) б) ЖКО кезінде – ішкі істер органдарының (тергеу, анықтау органдарының қаулылары) және (немесе) сот органының құжаттары (әкімшілік іс бойынша қаулы, сот үкімі), сақтандыру жағдайы басталған кезде, полиция қызметкерінің немесе Сақтандырушының өкілінің Сақтанушының немесе сақтандырылған КҚ басқарған адамның психоактивті затты пайдалану фактісін және мас болу жай-күйін анықтау үшін медициналық куәландыруға жіберілген жағдайда, медициналық куәландыру хаттамасы,
- в) жою, айдап әкету, ұрлау және басқа да үшінші тұлғалардың құқыққа қайшы әрекеттер кезінде: оқиға фактісі бойынша ішкі істер органдарына арыз, ішкі істер органдарының қылмыстық іс қозғау немесе қозғаудан бас тарту туралы қаулысы, қылмыстық істі тоқтата тұру туралы қаулы не айыптау қорытындысы (егер залал құқыққа қарсы әрекеттермен келтірілген жағдайда соттың шешімі (үкімі).
- г) КҚ айдап әкетілген, ұрланған жағдайда қосымша-КҚ-дағы тіркеу құжаттарының түпнұсқалары, КҚ тіркеу туралы куәлік немесе оны алу туралы қаулы (уәкілетті органның мөрімен расталған), КҚ-дағы барлық кілттер мен дабылдардың кілттер жиынтығы;
- б) қажетті жұмыстардың толық тізбесін, жауапты тұлғаның қолымен және кәсіпорынның мөрімен расталған ауыстырылатын бөлшектердің, жабдықтардың тізбесін, сондай-ақ дилерлік баға шоты бар сақтандыру жағдайының салдарынан бүлінген КҚ-н қалпына келтіру құны туралы дилерлік орталықтың ақау актісі немесе өзге құжаты;
- 7) оқиға орнынан КҚ-н эвакуациялау бойынша шығыстарды растайтын құжаттар (болған жағдайда);
- 8) Сақтанушыдан (пайда алушыдан) пайда алушының (-лардың) банктік деректемелерін көрсете отырып, сақтандыру төлеміне жазбаша өтініш;
- 9) сақтандырылған КҚ құқықтарын Сақтандырушыға көшу кезінде-КҚ иесінің сақтандырылған КҚ-ға құқықтарын Сақтандырушыға (не сақтандырушы көрсеткен тұлғаға) беру туралы келісімі, оның ішінде мемлекеттік құзыретті органнан алынатын, сақтандырылған КҚ-да ауыртпалықтарды болдырмау туралы анықтама және Сақтандырушыға сақтандыру жағдайынан кейін болған жағдайда бергенге дейін (сақтандырушының өкілі КҚ-ны бағалау кезінде) КҚ-н сақтандыруды қамтамасыз ету туралы міндеттемесі (Сақтандырушының нысаны бойынша);
- 10) Егер Полицияның ерекше шарттарында " мемлекеттік құзыретті органдардан құжаттарды ұсынбай, ЖКО немесе КҚ үшінші тұлғалардың зақымдануы кезінде сақтандыру төлемін алу мүмкіндігі көзделсе, және залал сомасы белгіленген лимиттен асатын болса, содан кейін:
- 2000 000 (екі миллион) теңгеден аспайтын залал сомасы кезінде-Сақтандырушы мемлекеттік құзыретті органдардан құжаттарды ұсыну талап етілмейтін лимит шегінде сақтандыру төлемін жүргізеді;
  - егер залал сомасы 2 000 000 (екі миллион) теңгеден асатын болса-мемлекеттік құзыретті органдардан құжаттар болмаған жағдайда сақтандыру төлемі жүргізілмейді.
17. Сақтанушы сақтандырушының келісімімен дилерлік орталықта жөндеу-қалпына келтіру жұмыстарын дербес төлеуге құқылы. Бұл ретте Сақтанушы жөндеу ақысын растайтын құжаттардың түпнұсқаларын не тиісті тәртіппен куәландырылған көшірмелерін, сондай-ақ жүргізілген жұмыстардың, ауыстырылған бөлшектердің және олардың құнының толық сипаттамасын, төлем шотын, шот-фактураны және орындалған жұмыстар актісін, төлем туралы чекті немесе қызмет көрсететін банктің белгісі бар төлем тапсырмасын және т. б. қамтитын ақау актісін ұсынуға міндетті.
18. Сақтандыру төлемі туралы шешім қабылдау үшін қажетті қандай да бір құжаттар ұсынылмаған жағдайда сақтандырушы соңғы құжатты алған күннен бастап 5 (бес) жұмыс күні ішінде бұл туралы Сақтанушыға (сақтандырылушыға) жазбаша хабарлайды.
19. Сақтандырушы сақтандыру туралы шешім қабылдау үшін қажетті құжаттардың тізбесін дербес қысқартуға құқылы және Сақтандырушының пікірінше, осындай шешім қабылдау үшін жеткілікті құжаттармен шектелуге не болған оқиғаның мәртебесі туралы шешім қабылдау үшін қажетті қосымша құжаттарды ұсынуды талап етуге құқылы.

20. Егер, сақтандыру төлемін жүзеге асыру туралы шешім Полисте белгіленген мерзімде қабылданбаса, Сақтандырушы полисте көзделген құжаттардың соңғысын алған күннен бастап 5 (бес) жұмыс күні ішінде Сақтанушыны (сақтандырылушы, пайда алушы) сақтандыру төлемін жүзеге асырудың мерзімін өткізудің себептері мен мерзімдері туралы жазбаша хабардар етеді.

21. Шығындарды болдырмау немесе азайту мақсатында Сақтанушы (сақтандырылушы) шеккен шығыстар, егер бұл шығыстар қажет болған болса немесе Сақтандырушының нұсқауы бойынша жүргізілген болса, тіпті тиісті шаралар сәтсіз болған жағдайдың өзінде Сақтандырушының өтеуіне жатады. Сақтандыру төлемнің және шығыстардың өтемақысының жалпы сомасы Полисте белгіленген сақтандыру сомасынан аспауға тиіс.

22. Сақтандыру төлем сомасына мынадай шығыстар енгізілмейді:

1) Сақтанушының бастамасы бойынша ұйымдастырылған тәуелсіз бағалау компанияларды қоса алғанда, кез келген ұйымдарда залал сомасын белгілеу бойынша.

23. Сақтандырылған КҚ-ның толық жойылуы немесе жоғалуы кезінде сақтандыру төлемі франшизаны, сондай-ақ одан әрі пайдалануға жарамды қалдықтардың құнын шегергендегі сақтандыру жағдайы басталған күнгі сақтандыру сомасы мөлшерінде жүзеге асырылады. Сақтанушы (пайда алушы) Полистің талаптарын ескере отырып, толық жойылған жағдайда, сақтандыру жағдайы басталған күнге сақтандыру сомасы мөлшерінде франшизаны шегергенде сақтандыру төлемін ала алады. Бұл ретте Сақтанушы (пайда алушы) міндеттері:

1) КҚ сақтандырушыға немесе ол көрсеткен тұлғаға сақтандыру жағдайынан кейін болған жағдайда берілген сәтке дейін КҚ сақталуын қамтамасыз ету (КҚ тексеру және ақау актісін жасау кезінде сақтандыру төлемін алу кезінде);

2) сақтандыру төлем жүзеге асырылғанға дейін Сақтандырушыға немесе ол көрсеткен КҚ тұлғасына, оның ішінде кілттердің барлық жиынтығын және Сақтанушыда (пайда алушыда) бар КҚ-дың мемлекеттік тіркеу нөмірлерін уақытша сақтауға беру;

3) сақтандыру төлемін жүзеге асыру күнінен кейінгі күннен бастап 3 (үш) жұмыс күнінен кешіктірмей, банктен немесе микрокредит ұйымынан берешектің жоқтығы туралы анықтама алу және КҚ-на ауыртпалықтарды алып тастауды қамтамасыз ету;

4) сақтандыру төлемі жүзеге асырылған күннен бастап күнтізбелік 5 (бес) күн ішінде барлық бар берешектер мен айыппұлдардың (бар болса) төленуін қамтамасыз ету, бұл ретте Сақтандырушы Сақтанушыны (пайда алушыны) шот, ахуалдық төлем төленгені туралы оны жүзеге асырған күні хабардар етуге міндетті;

5) КҚ-н есептен шығару және КҚ-н Сақтандырушының немесе ол көрсеткен тұлғаның меншігіне сақтандыру төлемі жүзеге асырылған күннен бастап күнтізбелік 14 (он төрт) күн ішінде беру. Сақтанушы (пайда алушы) осы сақтандыру шарттарының 23-тармағында көзделген міндеттемелерді бұзған жағдайда, Сақтанушы (пайда алушы) сақтандырушының талабы бойынша талап алынған сәттен бастап күнтізбелік 14 (он төрт) күн ішінде алынған шотты, сақтандыру төлемді толық көлемде қайтаруға міндетті.

24. Сақтандырушы/брокер сақтандыру төлемі немесе сақтандыру төлемін жүзеге асырудан бас тарту туралы шешімді Полисте көрсетілген барлық қажетті құжаттарды алған күннен бастап 10 (он) жұмыс күні ішінде қабылдайды.

25. Сақтандыру төлемі, сақтандыру төлемі туралы шешім қабылданғаннан кейін 5 (бес) жұмыс күнінен кешіктірмей қолма-қол ақшасыз төлеммен жүргізіледі. Сақтандырушының/брокердің есеп айырысу шотынан ақша есептен шығарылған күн сақтандыру төлемі төленген күні болып саналады.

26. Сақтандыру төлемін жүзеге асырғаннан кейін Сақтандырушыға төленген сома шегінде Сақтанушының зиян келтіргені үшін кінәлі адамға талап ету құқығы өтеді.

27. Сақтанушы (пайда алушы) үшінші тұлға келтірген залалдың орнын толтырған жағдайда, Сақтандырушы/Брокер Сақтанушы (пайда алушы) алған өтем сомасын шегергенде сақтандыру төлемін жүзеге асырады.

28. Сақтандырушы / брокер сақтандырылған КҚ бүлінген кезде КҚ сатып алынған дилерлік орталықта жөндеу-қалпына келтіру жұмыстарын ұйымдастыру арқылы сақтандыру төлемін жүзеге асырады.

8. Полистің әрекет ету мерзімін тоқтату шарттары

29. Полис келесі жағдайларда тоқтатылған болып саналады:

1) Полистің жарамдылық мерзімі біткенде;

2) Полисті мерзімінен бұрын тоқтатқанда;

- 3) Сақтандырушының Полис бойынша өзінің барлық міндеттемелерін орындауы.
30. Полис келесі жағдайларда мерзімінен бұрын тоқтатылады:
- 1) сақтандыру объектісі жоқ болған жағдайда;
  - 2) сақтандыру жағдайының туындау мүмкіндігі жойылып, сақтандыру тәуекелінің болуы сақтандыру жағдайынан басқа жағдайларда тоқтаған кезде;
  - 3) Сақтанушы болып табылмайтын сақтандырылушының, ол ауыстырылмаған кезде қайтыс болуы;
  - 4) Сақтандырушыны мәжбүрлеп тарату туралы сот шешімінің заңды күшіне енуі;
  - 5) Полиске енгізілген шарттар мен мәліметтерге өзгерістер енгізу кезінде;
  - 6) "Сақтандыру қызметі туралы" Қазақстан Республикасының Заңында көзделген жағдайларда;
  - 7) егер Сақтандырушы Сақтанушыны ауыстыруға қарсылық білдірсе, Сақтанушының сақтандыру объектісін иеліктен шығаруы;
  - 8) тараптардың келісімдері;
  - 9) Сақтанушының немесе Сақтандырушының талабы бойынша.
31. Осы сақтандыру шарттарының 30 - тармағының 1) - 7) тармақшаларында көрсетілген мән-жайлар бойынша Полис мерзімінен бұрын тоқтатылған кезде Полис оны тоқтату үшін негіз ретінде көзделген мән-жай туындаған кезден бастап тоқтатылды деп есептеледі, бұл туралы мүдделі Тарап дереу, бірақ кез келген жағдайда 3 (үш) жұмыс күнінен кешіктірмей екінші Тарапты жазбаша хабарлар етуге міндетті.
32. Осы сақтандыру шарттарының 30 - тармағының 8) - 9) тармақшаларында көзделген мән-жайлар бойынша Полис мерзімінен бұрын тоқтатылған кезде Сақтанушы Сақтандырушыға осындай бұзуға пайда алушының жазбаша келісін беруге тиіс.
33. Полисті мерзімінен бұрын тоқтату үшін Сақтандырушы Сақтанушыға келесі формула бойынша есептелген сақтандыру сыйлықақысының бір бөлігін қайтарады: $NP = ((SP - x)/N * n) - SV$, мұндағы: SP - Полис бойынша төленген сақтандыру сыйлықақысы; x-полисті бұзуға байланысты төленген сақтандыру сыйлықақысының 30% - % құрайтын шығындар полис бойынша сыйлықақы; N - полистің қолданылу мерзімі (күндермен); n - полистің қолданылу мерзімі аяқталғанға дейін қалған күндер саны; ст - жүзеге асырылған төлем(төлемдер) сомасы; НП-қайтарылуға жататын сақтандыру сыйлықақысының бөлігі.
34. Егер полисті мерзімінен бұрын тоқтату туралы талап Сақтандырушының Полис шарттарын орындамауына байланысты болса, онда Сақтандырушы Сақтанушыға өзі төлеген сақтандыру сыйлықақысын толығымен қайтарады. Егер Полисті мерзімінен бұрын тоқтату туралы талап Сақтанушының Полис шарттарын орындамауына байланысты болса, онда сақтандыру сыйлықақысы қайтарылуға жатпайды.
35. Сақтанушы Полистен кез келген уақытта бас тартуға құқылы. Сақтанушы-жеке тұлға Полистен бас тартқан жағдайларды қоспағанда, Сақтанушы Полистен бас тартқан кезде сақтандыру сыйлықақысы қайтарылуға жатпайды:
- 1) ол жасалған күннен бастап 14 (он төрт) күнтізбелік күн ішінде;
  - 2) Полисте көрсетілген микрокредит/банктік қарыз беру туралы шарт бойынша Сақтанушы – қарыз алушының қарыз беруші алдындағы міндеттемелерін орындауына байланысты.
- Осы тармақтың 1) және 2) тармақшаларында көрсетілген жағдайларда Сақтандырушы Сақтанушыға жеке тұлғаға сақтандыру сыйлықақысының (сақтандыру жарналарының) бір бөлігін шегергендегі алынған сақтандыру сыйлықақысын (сақтандыру жарналарын) сақтандыру қолданылған уақытқа және Полисті бұзуға байланысты шығындарға алынған сақтандыру сыйлықақысы 10% мөлшерінде қайтаруға міндетті.
36. Полис жарамсыз деп танылған кезде Сақтандырушы Сақтанушыға өзі төлеген сақтандыру сыйлықақысын қайтаруға, ал Сақтанушы (пайда алушы) сақтандырушыға төленген сақтандыру төлемін (төлемдерін) қайтаруға міндетті.

9. Суброгация

37. Сақтандыру төлемін жүзеге асырған Сақтандырушыға төленген сома шегінде Сақтанушының/пайда алушының сақтандыру нәтижесінде өтелген залалдар үшін жауапты тұлғаға талап ету құқығы өтеді. Сақтанушы / пайда алушы сақтандыру төлемін алған кезде Сақтандырушыға барлық құжаттар мен дәлелдемелерді беруге және оған Сақтандырушының өзіне өткен талап ету құқығын жүзеге асыруы үшін қажетті барлық мәліметтерді хабарлауға міндетті.
38. Егер Сақтанушы/пайда алушы сақтандырушы өтеген залалдар үшін жауапты тұлғаға өзінің талап ету құқығынан бас тартса немесе бұл құқықты жүзеге асыру Сақтанушының / пайда алушының кінәсінен

мүмкін болмаса, Сақтандырушы сақтандыру төлемін толық немесе тиісті бөлігінде жүзеге асырудан босатылады және артық төленген соманы қайтаруды талап етуге құқылы.

10. Қосымша шарттар

39. Сақтандыру сыйлықақысы, сақтандыру сомасы және сақтандыру төлемі валютасының түрі-теңге.

40. Сақтандыру Полисінің мазмұны мен шарттары сақтандыру құпиясы болып табылады. Тараптар қатаң құпиялылықты сақтауға міндетті және Қазақстан Республикасының заңнамасында көзделген тәртіппен талап етілетін жағдайларды қоспағанда, сақтандыру полисінің ережелерін, мазмұны мен шарттарын, оның ішінде бұқаралық ақпарат құралдарына жария етуге құқылы емес.

41. Егер Тараптар сақтандыру Полисіне тиісті қосымша келісімді ресімдеу жолымен өзгеше ескертпесе, құқықтар мен міндеттердің басқа тұлғаларға ауысуына жол берілмейді.

42. Сақтандыру Полисінде көзделмеген басқа барлық жағдайлар, сақтандыру ережелеріне және Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасына сәйкес реттеледі. Сақтандыру Полисі мен сақтандыру Ережелері арасында қайшылықтар болған жағдайда сақтандыру Ережелерінің шарттары қолданылады.

43. Сақтандыру Полисіне қол қою арқылы Сақтанушы сақтандыру Ережелерінің шарттарымен келісетіндігін растайды. Келіспеушіліктер туындаған жағдайда Сақтанушы сақтандыру ережелерін білмейтіндігіне немесе олардың берілмегендігіне сілтеме жасауға құқылы емес.

44. Сақтанушы сақтандыру Полисіне қол қою арқылы Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасының нормаларын сақтай отырып, сақтандыру шартын жасасу сәтінде де ұсынылған дербес деректерді өндеуге, пайдалануға және сақтауға өз келісімін береді.

11. Қорытынды ережелер

45. Полис бойынша міндеттемелерді орындау кезінде туындаған барлық даулар мен келіспеушіліктер келіссөздер арқылы шешіледі.

46. Келіссөздерде келісімге қол жеткізілмеген жағдайда даулар мен келіспеушіліктер Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес шешіледі.

47. Сот талаптары бір - біріне қойылған жағдайда, Тараптар жауапкер-тараптан талап қою сомасына кепілдік міндеттемесін немесе оны беруден бас тартуды қоспағанда, өзге де қамтамасыз етуді алғанға дейін талап қою талаптарын қамтамасыз ету жөнінде сот шаралар қабылдағаны туралы мәлімдемеуге келіседі.